

Warszawa, 15 marca 2019 r.

BAS-WAPM-498/19

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Tomasz Rzymkowski)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2012 r. poz. 32, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt ustawy zakłada zmianę artykułów 39, 40 i 43 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny¹. Proponuje się wprowadzenie środka karnego w postaci zakazu pracy oraz pełnienia funkcji w instytucjach państwowych, samorządu terytorialnego i zawodowego, a także w spółkach prawa handlowego, w których Skarb Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego posiadają co najmniej 10% akcji lub udziałów, wraz z utratą biernego prawa wyborczego do pełnienia tych funkcji oraz w postaci zakazu ubiegania się o zamówienie publiczne, w przypadku skazania za przestępstwa korupcji biernej i czynnej oraz płatnej protekcji. Proponowana zmiana art. 30 ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora² obejmuje uzupełnienie zakazu niepołączalności mandatu posła i senatora o zakaz pracy na podstawie stosunku pracy w spółkach handlowych, w których Skarb Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego posiadają bezpośrednio lub pośrednio przez inne podmioty co najmniej 10% akcji lub udziałów. Zakaz ten obowiązywałby także w okresie dwunastu miesięcy po wygaśnięciu mandatu. Proponowana zmiana art. 25 oraz dodanie artykułów 27a i 27g w ustawie z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych³ zobowiązywałaby partię polityczną do prowadzenia i udostępniania na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej rejestru wpłat (zbiorczego zestawienia informacji o wpłatach na rzecz partii politycznej) oraz rejestru umów (zbiorczego zestawienia informacji o umowach cywilnoprawnych zawartych

¹ Dz. U. z 2018 r. poz. 1600, ze zmianami.

² Dz. U. z 2018 r. poz. 1799.

³ Dz. U. z 2018 r. poz. 580, ze zmianami.

przez partię polityczną). W projekcie przewidziano też sankcję karną za naruszenie tego obowiązku. Zmiana art. 34 oraz dodanie art. 34a w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴ zakłada rozszerzenie zasady jawności gospodarowania środkami publicznymi poprzez obowiązek udostępniania przez jednostki sektora finansów publicznych rejestrów umów zawartych przez tę jednostkę. Rejestr umów byłby zbiorczym zestawieniem informacji o umowach zawartych przez tę jednostkę.

Proponowana ustawa ma wejść w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem

Ze względu na przedmiot projektu ustawy należy wskazać:

- decyzję ramową Rady 2003/568/WSISW z dnia 22 lipca 2003 r. w sprawie zwalczania korupcji w sektorze prywatnym⁵ (dalej: decyzja ramowa). Decyzja ramowa zobowiązuje państwa członkowskie do penalizacji korupcji czynnej i biernej w sektorze prywatnym oraz przygotowania i podżegania do korupcji biernej i czynnej oraz do przyjęcia środków zapewniających skuteczną, proporcjonalną i odstraszającą karę. Decyzja przewiduje także możliwość stosowania środków karnych polegających na zakazie prowadzenia określonej lub porównywalnej działalności gospodarczej na podobnym stanowisku lub w podobnym charakterze,

- Konwencję sporządzoną na podstawie artykułu K.3 ustęp 2 litera c) Traktatu o Unii Europejskiej w sprawie zwalczania korupcji urzędników Wspólnot Europejskich i urzędników państw członkowskich Unii Europejskiej⁶, dalej: Konwencja. Konwencja zobowiązuje państwa członkowskie do podjęcia niezbędnych środków w celu zagwarantowania, że przestępstwa czynnej i biernej korupcji oraz podżeganie i pomocnictwo do nich będą podlegały skutecznym, proporcjonalnym i odstraszającym sankcjom karnym,

- dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającą dyrektywę 2004/18/WE⁷ (dalej: dyrektywa). Zgodnie z art. 57 dyrektywy, określającym podstawy wykluczenia wykonawcy z udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia, instytucje zamawiające wykluczają danego wykonawcę z udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia, gdy stwierdzą, że w stosunku do tego wykonawcy wydany został prawomocny wyrok z powodu dopuszczenia się m.in. czynów korupcji, zgodnie z definicją zawartą w art. 3 Konwencji (korupcja czynna) i art. 2 ust. 1 decyzji ramowej (korupcja czynna i bierna), jak

⁴ Dz. U. z 2017 r. poz. 2077, ze zmianami.

⁵ Dz. Urz. UE L 192 z 31.7.2003 r., s. 54, Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne: rozdz. 19 t. 6, s. 18.

⁶ Dz. Urz. WE C z 25.6.1997 r., s. 2; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 19, t. 8, s. 136. Konwencja weszła w życie 28 września 2005 r.

⁷ Dz. Urz. UE L 94 z 28.3.2014 r., s. 65.

również korupcji zdefiniowanej w prawie krajowym instytucji zamawiającej lub wykonawcy.

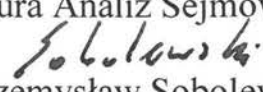
3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Kwestia ustanawiania środków karnych, realizowanych w przypadku popełnienia określonych przestępstw, co do zasady należy do kompetencji państw członkowskich. W odniesieniu do przestępstw czynnej i biernej korupcji postanowienia Konwencji oraz decyzji ramowej zobowiązują państwa członkowskie do zapewnienia, że przestępstwa czynnej i biernej korupcji oraz podżeganie i pomocnictwo do nich będą podlegały skutecznym, proporcjonalnym i odstraszającym sankcjom karnym. Dodatkowo, decyzja ramowa zakłada ustanowienie przez państwa członkowskie możliwości stosowania środków karnych polegających na zakazie prowadzenia określonej lub porównywalnej działalności gospodarczej na podobnym stanowisku lub w podobnym charakterze. W tym zakresie przepisy projektu są zgodne z Konwencją i decyzją ramową.

Regulację projektu, wprowadzającą zakaz ubiegania się o zamówienia publiczne w przypadku skazania za przestępstwa korupcji biernej i czynnej oraz płatnej protekcji (art. 1 projektu), należy dodatkowo odnieść do unijnej regulacji dotyczącej zamówień publicznych. Dyrektywa w art. 57 stanowi, w przypadku stwierdzenia, że w stosunku do wykonawcy wydany został prawomocny wyrok z powodu dopuszczenia się czynów korupcji, instytucja zamawiająca wyklucza danego wykonawcę z udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia. Dyrektywa, w zakresie zdefiniowania czynów korupcji, wyłączających możliwość ubiegania się o zamówienia publiczne, odsyła do kategorii zdefiniowanych w Konwencji oraz decyzji ramowej. W tym zakresie regulacja projektu jest zgodna z postanowieniami dyrektywy.

4. Konkluzja

Projekt ustawy o zmianie ustawy Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Akceptował:
Wicedyrektor
Biura Analiz Sejmowych

Przemysław Sobolewski

Warszawa, 15 marca 2019 r.

BAS-WAPM-499/19

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu – czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Tomasz Rzymkowski) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

Projekt ustawy zakłada zmianę artykułów 39, 40 i 43 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny¹. Proponuje się wprowadzenie środka karnego w postaci zakazu pracy oraz pełnienia funkcji w instytucjach państwowych, samorządu terytorialnego i zawodowego, a także w spółkach prawa handlowego, w których Skarb Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego posiadają co najmniej 10% akcji lub udziałów, wraz z utratą biernego prawa wyborczego do pełnienia tych funkcji oraz w postaci zakazu ubiegania się o zamówienie publiczne, w przypadku skazania za przestępstwa korupcji biernej i czynnej oraz płatnej protekcji. Proponowana zmiana art. 30 ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora² obejmuje uzupełnienie zakazu niepołączalności mandatu posła i senatora o zakaz pracy na podstawie stosunku pracy w spółkach handlowych, w których Skarb Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego posiadają bezpośrednio lub pośrednio przez inne podmioty co najmniej 10% akcji lub udziałów. Zakaz ten obowiązywałby także w okresie dwunastu miesięcy po wygaśnięciu mandatu. Proponowana zmiana art. 25 oraz dodanie artykułów 27a i 27ga w ustawie z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych³ zobowiązywałaby partię polityczną do prowadzenia i udostępniania na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej rejestru wpłat (zbiorczego zestawienia informacji o wpłatach na rzecz partii politycznej) oraz rejestru umów (zbiorczego zestawienia informacji o umowach cywilnoprawnych zawartych przez partię polityczną). W projekcie przewidziano też sankcję karną za

¹ Dz. U. z 2018 r. poz. 1600, ze zmianami.

² Dz. U. z 2018 r. poz. 1799.

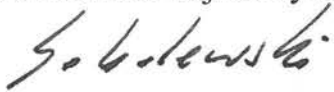
³ Dz. U. z 2018 r. poz. 580, ze zmianami.

naruszenie tego obowiązku. Zmiana art. 34 oraz dodanie art. 34a w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴ zakłada rozszerzenie zasady jawności gospodarowania środkami publicznymi poprzez obowiązek udostępniania przez jednostki sektora finansów publicznych rejestrów umów zawartych przez tę jednostkę. Rejestr umów byłby zbiorczym zestawieniem informacji o umowach zawartych przez tę jednostkę.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem UE.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa UE.

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw **nie jest projektem ustawy wykonującej** prawo Unii Europejskiej.

Akceptował:
Wicedyrektor
Biura Analiz Sejmowych

Przemysław Sobolewski

⁴ Dz. U. z 2017 r. poz. 2077, ze zmianami.